

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: L 17, 20 – 37

Text: Iz 45, 8 (kral.) *Rosu dejte nebesa s hůry, a nejvyšší oblakové dštěte spravedlnost; otevři se země, a ať vzejde spasení, a spravedlnost ať spolu vykvete. Já Hospodin způsobím to.*

Na prorocké texty ze Starého zákona moc kázat neumím. Bývají pro mne zahaleny tajemstvím dávných věků. Nevyznám se v badatelských diskusích, natož abych si dovedl živě představit situaci, do níž bylo prorocké slovo tenkrát proneseno. Prorocká řeč v Písmu svatém je však mnohvrstevná a věřím, že i nadčasová. Jistěže prorok vyřizuje živé a konkrétní Boží slovo do konkrétní situace. Ale zároveň má Boží slovo tu vlastnost, že se vždy znovu děje, vždy znovu se stává, odehrává se, zpřítomňuje se. Necháme-li Božího Ducha na sebe působit, pak slovo Písma svatého pod jeho mocí ožívá a stává se i pro nás dnes aktuálním a živým slovem Božím.

Prorocká řeč je často básnická, jinotajná a obrazná. Právě tak jako v dnešním textu: „Nebesa, vydejte krupěje shůry, ať kane z oblaků spravedlnost; necht' se otevře země a urodí se spása a spravedlnost vyraší s ní. Já Hospodin to stvořím.“ Jedná se o jeden z tradičních adventních textů, který dal vzniknout tradici ranních mší, zvaných roráty. To podle latinské podoby textu: „Rorate caeli desuper“ – Rosu dejte nebesa shůry.

Není smyslem tohoto kázání podat výklad Izaiášova proroctví a jeho významu pro tehdejší posluchače. Spíše chci použít jeho obraz pro naši vlastní adventní meditaci, nebo chcete-li, pro naše duchovní rozjímání.

Co se vám vybaví, když pomyslíte na rosu? Já bych zmínil několik představ, které ve mně obraz rosy vyvolává.

1) Podívejme se na to fyzikálně. Rosa je zviditelněná vlhkost vzduchu. Vzdušná vlhkost, kterou nevidíme, kondenzuje v podobě viditelných krupějí rosy na předmětech, které jsou studené. Když se večer příroda zklidní a uloží ke spánku, ukáže se na zemi rosa. Rosa tedy představuje zviditelnění něčeho, co je běžně přítomno, ale co není běžně vidět. Ježíš říká: Království nebeské je mezi vámi. Ale není vidět. Jen když se zklidníme a ztíšíme v duchovním usebrání, můžeme ho spatřit alespoň po malých kapkách téměř všude kolem sebe. Právě k tomu slouží Advent.

2) Rosa představuje vláhu. Je jednou z forem vodních srážek. V našich podmínkách rosná zavlaha nepřekročí ani 0,5 mm. Ale v tropech může rosa přinést více než 2 mm srážek a i toto malé množství je pro život v dané oblasti nesmírně důležité. My známe u nás přísloví, že nemusí pršet, stačí, když kape. Podle Izaiáše stačí, když je rosa. Rosa Boží spravedlnosti. Lidé ve všech místech a dobách žíznilí po spravedlnosti. Ale Boží spravedlnosti je na světě jako rosy. Není to liják potopy. Tak by chtěli uplatňovat spravedlnost lidé – chtěli by spravedlnost, která smete hříšné lidstvo. Ale to už jednou Bůh zkusil a jak víme, stejně to nepomohlo. A tak nyní sesílá jen rosu.

3) Třetí obraz. Rosa v Izaiášově proroctví přichází shůry. I my říkáváme, že na zem rosa padá. Není to ale přesné. Rosa nepadá z nebe na zem jako dešť. Přichází tiše a velmi nenápadně a usazuje se na zemi ze vzduchu, který nás neviditelně obklopuje. My víme, že ani Bůh není kdesi nahoře na obloze a nesedí tam na mráčku, ale je všude kolem nás. Jak kázal apoštol Pavel v Athénách: „Bůh není od nikoho z nás daleko. Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme.“ Rosa je tedy obrazem životodárné vláhy, kterou máme na dosah ruky, ale přesto si ji neumíme vzít sami. Přichází zvenčí. Je nám darovaná z neviditelného oblaku, v němž žijeme.

4) I přesto, co jsem právě řekl, je výhled k nebesům důležitý. Jestli jste si všimli, rosa se neusazuje na trávě pod stromy. Protože ty svou korunou zabraňují trávě ve výhledu vzhůru. Koruna stromů odráží teplo země zpět, a proto pod stromy nemůže vzdušná vodní pára kondenzovat. Výhled k nebesům je pro tvorbu rosy prostě nezbytný.

Vy byste jistě přišli ještě na další asociace spojené s rosou. Já shrnu ty svoje: Kapka rosy je zviditelněná vzdušná vlhkost. A tak si představuji, že třeba i kapka vína při večeri Páně je taková zviditelněná Boží milost, jež nás neviditelně obklopuje. Rosy stačí málo. Není to dešť, a přesto jde o důležitou součást vodních srážek na zemi. Stejně třeba i soli stačí málo, aby změnila chuť celého pokrmu. Když Ježíš říká, že jsme sůl země, možná má na mysli právě to, že k velké změně stačí opravdu málo. Rosa přichází ze vzduchu. Když dechnete na studené sklo, orosí se. Stejně se na studené lidské duši projeví Boží Duch, když na ni Bůh dechne svým Duchem svatým. Ale když se člověk před Bohem skrývá a něco mu brání ve výhledu vzhůru, pak zůstane suchý a bez života, vyprahlý jako poušť.

Vidíte, že básnický obraz rosy je bohatý a zcela patří do adventního zvěstování. Izaiášova prosba o rosu shůry je i naší prosbou o to, aby se uprostřed nás alespoň v malém ukazovala spravedlnost království nebeského, které je mezi námi skrytě přítomno. Aby to byla spravedlnost, pocházející z Božího Ducha a přinášející zemi spásu. Je to prosba za to, aby nic nebránilo zemi otevřít se Bohu a přijmout jeho vláhu. Pak se na zemi urodí spása a s ní vyraší i spravedlnost. Nejde o výpotek lidského úsilí, ale o dar nebes. A tak na počátku Adventu, kdy očekáváme, že Hospodin přijde se svou mocí a se svou spravedlností, prosme spolu s Izaiášem: „Rosu dejte nebesa s hůry, a nejvyšší oblakové dštěte spravedlnost; otevři se země, a ať vzejde spasení, a spravedlnost ať spolu vykvete.“ Prosba to není věru marná. Neboť už skrze Izaiáše Bůh zaslibuje: „Já Hospodin způsobím to.“ Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, přijď se svou spravedlností i se svou milostí. Všdyt' jsi zaslíbil, že tam, kde budou dva neb tři ve tvém jménu, tam budeš uprostřed nich. A my věříme, že tvé království se vlamuje do tohoto světa a jednou bude zjeveno všem.*

Přímelná modlitba: *Hospodine, otevři naši zemi pro evangelium. Ať z jeho zvěstování vzejde lidem spása a spravedlnost. Prosíme za český národ, ať nejsme bluší ke pravdě, ať dovedeme lásku rozdávat i přijímat, ať se nestydíme vyznávat naději. Prosíme za jednotu. Dej, ať pomine vše, co nás rozděluje, co nám brání spolu mluvit, co nám zakrývá výhled vzhůru, ke nebeským ideálům. Prosíme za církev, dej, ať jsme solí země a světlem světa. Prosíme za adventní čas, v němž pro nás bývá tak těžké se ztížit před tebou. Uč nás, jak tě hledat a vyhlížet. Prosíme za Vánoční svátky, za pokoj a mír v rodínách, v celé společnosti i mezi národy na celém světě. Amen.*